

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/328/2021
Identifikačné číslo spisu:	3817206929
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3817206929.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: A. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. nad W. XXX zast. Mgr. Petrom Balážom, advokátom, so sídlom ul. Volgogradská 10964/19, Martin proti žalovaným: 1.) Mgr. Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX/XX, E., 2.) Mgr. C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. S. XX/X, I., obe zastúpené JUDr. Pavlom Babiakom, advokátom so sídlom G. Švéniho 6, Prievidza, 3.) Generali poisťovňa, a.s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35 709 332 zast. JUDr. Radkom Petruňom, advokátom so sídlom Tehelná 189, Zvolen, o zaplatenie sumy 3.866,01 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 10C/13/2017, o dovolaní žalovanej v 3.) rade proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/78/2020-231 zo dňa 21. apríla 2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/78/2020-231 zo dňa 21. apríla 2021 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) zmenil uznesenie Okresného súdu Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) č.k. 10C/13/2017-125 z 27. septembra 2018 vo výroku o náhrade trov konania tak, že žalobcovi priznal voči žalovanej v 3.) rade nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 54,66 % a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Predmetným uznesením súd prvej inštancie konanie voči žalovaným v 2.) a 3.) rade zastavil, rozhodol, že žalovaná v 3.) rade má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % a žalovanej v 2.) rade nárok na náhradu trov konania nepriznal dôvodiac, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 3.866,01 eur s príslušenstvom predstavujúcej zostatok neuhradenej škody spôsobenej dopravnou nehodou. Dňa 07.05.2018 vzal žalobu voči žalovaným v 2.) a 3.) rade späť, na základe čoho súd prvej inštancie konanie voči nim zastavil a o trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP. Žalobca späťvzatím žaloby procesne zaviniel zastavenie konania vo vzťahu k žalovaným v 2.) a 3.) rade, preto súd prvej inštancie žalovanej v 3.) rade priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Žalovanej v 2.) rade nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže ich neuplatnila.

2. Odvolací súd poukázal na to, že z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca si voči žalovanej v 3.) rade uplatnil nárok na zaplatenie sumy 3.866,01 eur s príslušenstvom. Z obsahu spisu vyplynulo, že po podaní žaloby a pred jej späťvzatím žalobcom, žalovaná v 3.) rade na nároky uplatnené žalobcom plnila, a to vo výške 3.806,14 eur.

3. Žalobca sa teda po podaní žaloby domohol splnenia časti svojich uplatnených nárokov a stalo sa tak konaním žalovanej v 3.) rade, voči ktorej si tieto nároky uplatňoval. Žalovaná v 3.) rade tak procesne zavinila zastavenie konania v tej časti predmetu sporu, kde po podaní žaloby nároky ňou uplatnené žalobcovi uspokojila a na druhej strane žalobca svojím späťvzatím žaloby procesne zavinil zastavenie konania v zostávajúcej časti predmetu sporu, kde zostali jeho uplatnené nároky zo strany žalovanej v 3.) rade neuspokojené. Procesné zavinenie na zastavení konania je tak vo väčšej miere na strane žalovanej v 3.) rade, t.j. procesné zavinenie žalovanej v 3.) rade, na zastavení konania o zaplatenie sumy 3.806,14 eur - procesné zavinenie žalobcu na zastavení konania o zaplatenie sumy 1.115,81 eur = 2.690,33 eur, čo v pomere k celému predmetu sporu 4.921,95 eur predstavuje 54,66 %, a preto podľa § 256 ods. 1 CSP je povinná znášať trovy konania žalobcu, a to v určenom rozsahu 54,66 %.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná v 3.) rade (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP.

5. Poukázala na to, že odvolací súd konštatoval, že keďže dovolateľka plnila po podaní žaloby časť z uplatneného nároku, na základe čoho žalobca žalobu zoberal v celom rozsahu späť, automaticky týmto procesne zavinila zastavenie konania, čím došlo k naplneniu požiadavky na priznanie náhrady trov konania žalobcovi. Namietla, že súd opomenul vziať do úvahy relevantné okolnosti prejednávaneho prípadu. Pri posudzovaní otázky, ktorý z účastníkov procesne zavinil konanie, nezohľadnil fakt, že podaniu žaloby by sa bol žalobca vyhol, ak by postupoval v súlade so zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zák. č. 381/2001 Z.z.“), a to najmä ak by si bol riadne a včas uplatnil a súčasne aj preukázal prislúchajúce nároky, tak ako mu to ukladá § 11 a 15 zák. č. 381/2001 Z.z.

6. Dovolateľka poukázala na to, že žalobca si žalobou podanou dňa 07.04.2017 voči nej uplatnil sumu vo výške 4.604,27 eur, z toho o.i. sumu vo výške 3.866,01 eur s prísl. titulom náhrady škody. Vo vzťahu k uplatneniu nároku na náhradu škody uviedla, že žalobca si do podania žaloby voči nej uplatnil len nárok na náhradu škody vo výške 3.027,14 eur, avšak existenciu takto uplatneného nároku dovolateľke preukázal až dňa 20.03.2017, predložením znaleckého posudku. V čase podania žaloby dovolateľke neuplynula lehota na splnenie si povinností vyplývajúcich z § 11 ods. 6 a 7 zák. č. 381/2001 Z.z., t.j. na ukončenie šetrenia poistnej udalosti a výplaty poistného plnenia, keďže žalobca preukázal svoj nárok na zaplatenie sumy 3.027,14 eur až dňa 20.03.2017. Až počnúc dňom nasledujúcim po preukázaní uplatneného nároku dovolateľke začala plynúť 3 mesačná lehota na ukončenie šetrenia poistnej udalosti. Dovolateľka listom z 25.05.2017, t.j. počas plynutia 3 mesačnej zákonnej lehoty, šetrenie poistnej udalosti ukončila, a v lehote stanovenej v § 11 ods. 7 zák. č. 381/2001 Z.z., poistné plnenie žalobcovi vyplatila, t.j. dňa 25.05.2017. Vzhľadom na uvedené žaloba nebola dôvodná čo do sumy 3.027,14 eur a úrokov z omeškania z nej.

7. Vo vzťahu k sume 838,87 eur predstavujúcej rozdiel medzi žalovanou sumou 3.866,01 eur a sumou 3.027,14 eur uplatnenou žalobcom voči dovolateľke v 3.) rade poukázala na to, že žaloba podaná predčasne, keďže podaniu žaloby ohľadne tejto sumy nepredchádzalo uplatnenie tohto nároku voči dovolateľke tak, ako to predpokladá zák. č. 381/2001 Z.z. Napriek tomu, dovolateľka uviedla, že časť z tejto sumy 838,87 eur, a t.j. 779,- eur, bola žalobcovi zaplatená dňa 22.03.2018. Dovolateľka poukázala na to, že žaloba v rozsahu žalovanej istiny z titulu náhrady škody v sume 59,87 eur a v celom rozsahu aj vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania, trovám trestného konania ako aj trovám predsúdneho konania, bola od počiatku nedôvodná. Vzhľadom k tomu, že vo vzťahu k týmto nárokom, bola žaloba zobrať späť bez toho, aby dovolateľka tieto nároky uspokojila, je zrejmé, že k týmto nárokom nezadala príčinu na podanie žaloby a ani na jej späťvzatie a teda nezavinila zastavenie konania.

8. Odvolací súd teda nesprávne právne posúdil otázku miery úspechu v konaní, keď nezohľadnil konkrétnosti prípadu. Dovolateľka zároveň namietla nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, a to absenciu či sa odvolací súd zaoberal a ak áno akým spôsobom sa vysporiadal s argumentáciou dovolateľky zdôvodňujúcou názor, podľa ktorého by mal byť žalobca zaťažený povinnosťou hradiť trovy konania dovolateľky, pretože práve žalobca procesne zavinil predčasné podanie žaloby a z tohto dôvodu aj jej následné späťvzatie.

9. Dovolateľka navrhla, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že zaviazal žalobcu k náhrade trov dovolacieho, odvolacieho, ako aj prvostupňového konania dovolateľke v rozsahu 100 %

10. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť a žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania. Poukázal na nutnosť podania žaloby, keď žalobca oznámil dovolateľke poistnú udalosť dňa 04.11.2016 a žalobu podal až dňa 03.04.2017. Dovolateľka mala bezodkladne začať šetrenie poistnej udalosti, a to vlastnými úkonmi zisťovať výšku škody spôsobenej škodovou udalosťou a následne mala skončiť šetrenie a podať správu žalobcovi o jeho výsledku do 3 mesiacov od ohlásenia poistnej udalosti, čo neurobila.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

12. Dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie a nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

13. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07).

14. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016, a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania. Odvolací súd konštatoval procesné zavinenie dovolateľky v rozsahu sumy 3.806,14 eur a priznal žalobcovi v tejto časti nárok na náhradu trov konania, avšak jeho odôvodnenie nedáva odpoveď ako sa vysporiadal so zavinением žalobcu, resp. dovolateľky, keď voči uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie len žalobca, avšak k tomuto odvolaniu podala dovolateľka kvalifikované vyjadrenie, v ktorom poukázala o.i. na to, že žalobca si do podania žaloby voči nej uplatnil len nárok na náhradu škody vo výške 3.027,14 eur a v ostatnej časti, t.j. v sume 838,87 eur podaniu žaloby nepredchádzalo uplatnenie nároku voči dovolateľke ako to predpokladá zák. č. 381/2001 Z.z. Dovolací súd zistil, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci je nedostatočne odôvodnené v otázke procesného zavinienia zastavenia konania a následného nároku na náhradu trov konania.

15. Vzhľadom na to, že dovolací súd vyhovel námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd

rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a ďalšími uplatnenými námietkami sa nezaoberal.

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.